

Komentář k výsledkům finančních kontrol a účinnosti vnitřního kontrolního systému Jihomoravského kraje za rok 2013

I. Souhrnné zhodnocení výsledků finančních kontrol zajišťovaných Jihomoravským krajem a přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly

1. Zhodnocení výsledků řídicí kontroly podle § 26 a 27 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen zákon o finanční kontrole), výsledků interního auditu podle § 28 a 29 zákona o finanční kontrole a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému ve smyslu § 25 zákona o finanční kontrole

Komplexní kontrolní činnost Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále jen KrÚ JMK) je upravena směrnicí 20/INA-KrÚ Kontrolní systém, jejíž 5. vydání nabylo účinnosti dne 1. 1. 2014. Tímto interním normativním aktem se řídí jak kontrolní činnost v rámci samostatného úřadu, tak i vůči třetím subjektům. Způsob vedení účetnictví Jihomoravského kraje (dále jen JMK) jako účetní jednotky ve smyslu zákona o účetnictví a povinnost provádět řídicí kontrolu jsou stanoveny směrnicí 46/INA-VOK Zpracování účetnictví, jejíž 7. vydání nabylo účinnosti dne 1. 1. 2014. Způsob provádění řídicí kontroly, jako součásti vnitřního kontrolního systému, je podrobně popsán ve směrnici 59/INA-KrÚ Řídicí kontrola, kde je řídicí kontrola členěna na předběžnou, průběžnou a následnou. Tyto interní normativní akty jsou určeny pro účinné provádění kontrolní činnosti, která je vykonávána na základě pololetních plánů kontrolní činnosti schvalovaných ředitelkou krajského úřadu (dále jen ředitelka KrÚ). Plány kontrolní činnosti slouží ke koordinaci kontrolní činnosti v rámci KrÚ JMK jako kontrolního orgánu a stanovují rozsah a množství kontrol. Kontroly prováděné na základě nově vzniklých skutečností nebo kontroly prováděné na základě jiných podnětů nejsou v plánech zahrnuty. Plány kontrolní činnosti jsou následně vyhodnocovány a materiál s výsledkem vyhodnocení je projednán na poradě ředitelky KrÚ s vedoucími odborů. Rozsah a způsob zpracování plánů kontrolní činnosti i způsob jejich vyhodnocení je upraven již zmiňovanou směrnicí 20/INA-KrÚ Kontrolní systém.

Výkon interního auditu zabezpečuje na KrÚ JMK útvar interního auditu, který je funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur úřadu. Nezávislost je zabezpečena způsobem jeho začlenění v organizační struktuře, kde je útvar interního auditu přímo podřízen ředitelce KrÚ, které je ze své činnosti odpovědný. Funkce interního auditu, jeho pravomoci a povinnosti jsou stanoveny směrnicí 6/INA-KrÚ Statut interního auditu, poslední novelizace této směrnice proběhla 1. 1. 2009. Cílem auditu je poskytnout ředitelce KrÚ informace, které zmírní příslušné negativní důsledky, vyskytující se při dosahování cílů úřadu. Na základě vyhodnocení rizik, skutečností zjištěných předchozími audity a dalších informací (např. následného ověření plnění opatření z interních auditů, zjištění kontrolních orgánů, návrhů zaměstnanců) zpracovává útvar interního auditu plány interního auditu. Útvar interního auditu vykonává činnost v souladu se Střednědobým plánem, který je sestaven na období 3 let, Ročním plánem a Programem interního auditu. Činnost útvaru je hodnocena v roční zprávě o činnosti předkládané ředitelce KrÚ. Vnitřní kontrolní systém se neustále vyvíjí a je aktualizován podle potřeby.

a) Zákon o finanční kontrole stanovuje v § 5 písm. b) mimo jiné povinnost vedoucímu orgánu veřejné správy dbát na to, aby finanční kontrolu vykonávali zaměstnanci s kvalifikačními předpoklady. Odpovídající kvalifikace je v souladu se zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, v platném znění, a vyhláškou č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších změn,

zajišťována prohlubováním znalostí a dovedností zaměstnanců, tak, aby jejich chování i vystupování bylo v souladu s požadavky Kodexu etiky zaměstnanců Jihomoravského kraje a bylo na odborné úrovni. Zaměstnanci jsou povinni projít vstupním vzděláváním, účastnit se různých školení, někteří absolvují odbornou způsobilost či další vzdělávání, které se vztahuje k jejich pracovnímu zařazení a řada z nich studuje vysokou školu, aby si zvýšili své vzdělání.

b) Vedoucí úředníci krajského úřadu každoročně identifikují rizika vycházející z procesů jejich odborů, resp. útvarů. K jednotlivým rizikům přijímají opatření, která napomáhají k jejich odstranění nebo zmírnění. Pravidelně dochází k vyhodnocení plnění opatření k řízení rizik z předchozího roku. Proces je nastaven směrnicí „Řízení a administrace rizik na KrÚ“. Útvar interního auditu koordinuje proces řízení rizik, provádí konzultace k rizikům a předkládá vyhodnocení analýzy rizik. Plán činnosti útvaru interního auditu vychází i z této analýzy rizik.

c) Provádění řídicí kontroly ve smyslu § 26 a 27 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, v platném znění, je věnována samostatná kapitola interního normativního aktu 46/INA-VOK Systém zpracování účetnictví Jihomoravského kraje. Pro standardizaci postupů v účetní jednotce JMK při realizaci řídicí kontroly ve smyslu zákona o finanční kontrole a související prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byl vydán pracovní postup 59/INA-KrÚ Řídicí kontrola, který byl novelizován k 1. 1. 2014. Nad rámec vyhlášky č. 416/2004 Sb., je zde popsán i způsob předběžné řídicí kontroly při převodech mezi bankovními účty JMK. Ve složitějších případech je konkrétní způsob provedení předběžné řídicí kontroly specifikován i v pracovním postupu 54/INA-KrÚ Oběh účetních záznamů. Největší pozornost je věnována předběžné řídicí kontrole příjmů a výdajů, a to ve dvou fázích – administrativní (právní) fázi a finanční fázi. Konkrétní osoby vykonávající funkci příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní jsou uvedeny v podpisových vzorech. Podpisové vzory jsou zpracovávány v návaznosti na rozpis rozpočtu JMK u příjmů a financování na položky dle rozpočtové skladby (včetně souvisejících pohledávek), u výdajů v členění na paragrafy dle rozpočtové skladby, příp. v podrobnějším členění, včetně souvisejících závazků. Dále jsou zpracovávány podpisové vzory k převodům mezi bankovními účty JMK podle oprávnění příslušných odvětvových odborů ke konkrétním úkonům. Podpisové vzory schvaluje ředitelka KrÚ jako vedoucí orgánu veřejné správy podle § 25 zákona o finanční kontrole.

Pravidla řídicí kontroly jsou dodržována při plnění jednotlivých operací (striktně je oddělena funkce příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní). Přezkoumávají se a následně schvalují veškeré operace s veřejnými finančními prostředky JMK. Všechny operace, které provádí KrÚ JMK za použití veřejných finančních prostředků, nesmí být a nejsou prováděny bez schválení všech etap řídicí kontroly.

Poskytnutí veřejných finančních prostředků JMK je smluvně účelově vázáno. Jednotliví vedoucí pracovníci, kteří jsou zodpovědní za přidělení finančních prostředků, zabezpečují systém předběžné a průběžné řídicí kontroly. Odvětvový odbor musí provést všechny úkony, které jsou nezbytné k zabezpečení rizik před poskytnutím finančních prostředků a dále musí provést úkony, které zamezí neoprávněnému použití prostředků v průběhu akce, na kterou byly poskytnuty.

d) Informační systém KrÚ JMK zabezpečující podávání včasných a spolehlivých informací vedoucímu orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích, o jejich průkazném účetním zpracování za účelem účinného usměrňování činnosti orgánů veřejné správy v souladu se stanovenými úkoly ve smyslu § 4 zákona o finanční kontrole je definován v interních normativních aktech (např. 1/INA-KrÚ Organizační řád KrÚ JMK, 46/INA-VOK Systém zpracování účetnictví Jihomoravského kraje, 59/INA-KrÚ Řídicí kontrola, 36/INA-VOK Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací, 71/INA-VOK Protikorupční linka). Povinnost informační funkce v rámci činnosti interního auditu je stanovena směrnicí 6/INA-KrÚ Statut interního auditu. Tuto funkci plní: zpráva z interního auditu obsahující jednotlivá zjištění, ke kterým jsou

navrhována doporučení ke zmírnění či odstranění rizik v činnosti KrÚ JMK, roční zpráva o výsledcích útvaru interního auditu předkládaná ředitelce KrÚ vedoucím útvaru interního auditu a vyhodnocení analýzy rizik za daný rok předložený vedoucím útvaru interního auditu na poradě ředitelky KrÚ. Povinnosti hlavní účetní a správce rozpočtu při shledání nedostatků v rámci předběžné řídicí kontroly jsou zpracovány v již zmiňovaném pracovním postupu 59/INA-KrÚ Řídicí kontrola.

Od 1. 11. 2010, kdy byla zřízena tzv. protikorupční linka, je možné podávat podněty obsahující určité podezření z korupčního jednání orgánů JMK, zaměstnanců kraje a členů příspěvkových organizací zřizovaných JMK. Pravidla pro nakládání s těmito podněty jsou upravena směrnicí 71/INA-VOK Protikorupční linka.

Dne 1. 6. 2011 byl organizační změnou zřízen útvar řízení kvality, který mimo jiné komplexně zabezpečuje a koordinuje úkony směřující ke zvyšování kvality poskytovaných služeb a vnitřních procesů realizovaných v KrÚ JMK.

V roce 2012 byl na KrÚ JMK zaveden systém řízení bezpečnosti informací dle normy ISO/IEC 27001:2005.

e) Průběžné sledování a prověřování systému finanční kontroly je zajištěno prováděním plánovaných auditů v průběhu roku a ověřováním plnění přijatých opatření dle zadaných termínů již provedených auditů. Systém finanční kontroly je zaveden a zpracován do interních norem a jeho aplikace je průběžně sledována v rámci každodenních povinností jednotlivých vedoucích i pověřených pracovníků. Systém finanční kontroly je neustále aktualizován na základě podnětů vyplývajících z prováděných kontrol a v souladu se změnami právních předpisů. Útvar interního auditu sleduje tento zavedený systém finanční kontroly i v rámci konzultační činnosti, mimořádných auditů a účasti v různých pracovních skupinách (projekt CAF, procesní tým pro implementaci principů procesního řízení do KrÚ JMK, hlavní inventarizační komise apod.). Vedoucí interního auditu se také účastní pravidelných porad ředitelky KrÚ za účasti všech vedoucích odborů.

f) Na základě doporučení ze zprávy z interního auditu vydává ředitelka akční plán s konkrétními opatřeními ke zlepšení auditovaného systému. Akční plán s písemnou informací o zjištěných je předán vedoucím odborů na poradě ředitelky. V roce 2013 nebyla žádná doporučení, která by ředitelka krajského úřadu neschválila v akčním plánu formou opatření. Útvar interního auditu provádí následné ověření plnění opatření včetně jeho zhodnocení.

2. Zhodnocení výsledků veřejnosprávních kontrol vykonávaných podle § 7 odst. 2, § 8, § 9 a § 11 zákona o finanční kontrole včetně zhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému této kontroly

V rámci systému finanční kontroly je pravomoc a odpovědnost vymezena v právních a řídicích aktech vydaných Jihomoravským krajem. Zavedený systém finanční kontroly veřejnosprávní přispívá k vytvoření takových podmínek, aby veřejná správa byla vykonávána v souladu s požadavky zákona o finanční kontrole.

a) Celkový objem veřejných příjmů plněných kontrolovanými osobami v období prověřovaném veřejnosprávními kontrolami na místě pracovníky Krajského úřadu Jihomoravského kraje činil 15 325 303 tis. Kč. U vybraného vzorku operací byl v prověřovaném období u kontrolovaných osob přezkoumán na místě následnou veřejnosprávní kontrolou objem plněných veřejných příjmů ve výši 20 415 tis. Kč, což je 0,13% z celkového objemu veřejných příjmů plněných kontrolovanými osobami.

Celkový objem veřejných výdajů uskutečněných kontrolovanými osobami v období prověřovaném následnými veřejnosprávními kontrolami na místě činil 15 623 321 tis. Kč. Objem uskutečněných veřejných výdajů vybraného vzorku operací, které kontrolní orgán prověřil veřejnosprávními

kontrolami u kontrolovaných osob na místě, činil 156 015 tis. Kč, což v poměru k celkovému objemu veřejných výdajů činí 0,99 %. V rámci kontrol bylo zjištěno 17 případů porušení rozpočtové kázně; s kontrolovanými osobami, které se tohoto porušení dopustily, bylo provedeno řízení o uložení odvodu za neoprávněné použití veřejných prostředků.

b) Odbor kontrolní a právní Krajského úřadu Jihomoravského kraje neprovedl v průběhu roku 2013 veřejnosprávní kontroly zahraničních prostředků.

Ve sledovaném období provedl odbor regionálního rozvoje KrÚ JMK 52 veřejnosprávních kontrol na místě dle § 11 (z toho 6 kontrol bylo ukončeno v lednu 2014). Čtyři kontroly byly následné (ex-post). Zbývající kontroly byly průběžné.

V rámci provedených kontrol byly zkontrolovány veřejné prostředky v celkové výši 51.862.954,32 Kč a vyčísleny nedostatky v celkové výši 627.555,67 Kč. Celkově bylo zjištěno 5 nesrovnalostí z toho 5 porušení smlouvy o realizaci grantového projektu. Všechna uložená opatření k nápravě byla splněna v termínu stanoveném kontrolní skupinou.

Nejčastěji příjemci dotace porušili ustanovení článku VII odst. 5 a 12, článku IV odst. 1, 2 a 4. smlouvy o realizaci grantového projektu.

Přehled nejzávažnějších porušení obecně závazných předpisů:

- příjemce postupoval v rozporu se Závaznými postupy pro zadávání zakázek z prostředků finanční podpory OP VK (porušení § 6 zákona č. 137/2006 Sb. nebo ustanovení článku IV odst. 2 smlouvy o realizaci grantového projektu);
- příjemce nebyl schopen řádně doložit interní směrnice o archivaci a originální vyhotovení příloh ke smlouvám, na jejichž základě jsou veřejné prostředky poskytovány, neúplná dokumentace (porušení ustanovení článku IV odst. 2 a článku VII odst. 5 smlouvy o realizaci grantového projektu);
- nehospodárné nebo neúčelné využívání veřejných prostředků (porušení § 22 a § 28 zákona č. 250/2000 Sb. a ustanovení článku IV odst. 4 a 5 smlouvy o realizaci grantového projektu).

Ke zvládnutí negativních jevů jsou přijímána tato opatření:

- osobní, telefonické konzultace
- metodické pokyny
- semináře a školení pro příjemce dotací

3. Uvedení hlavních nedostatků, které v hodnoceném období zásadním způsobem nepříznivě ovlivnily činnost orgánu veřejné správy včetně stručné charakteristiky jejich příčin

a) Kontrolami v oblasti zadávání veřejných zakázek provedenými v průběhu roku 2013 nebyly zjištěny nedostatky, které by zásadním způsobem nepříznivě ovlivnily činnost orgánu veřejné správy.

b) Žádnou z kontrol provedených ve sledovaném roce nebylo zjištěno, že by v příspěvkové organizaci kraje jediná osoba schvalovala, zpracovávala, evidovala i kontrolovala finanční operace. Na druhou stranu bylo celkem v 98 případech konstatováno porušení těch ustanovení zákona o finanční kontrole, která definují základní požadavky na výkon předběžné, průběžné a následné kontroly v organizaci. Jednalo se o případy, kdy organizace neměla dostatečně zpracovaná pravidla pro funkční systém řídicí kontroly. Zneužití těchto nedostatků v systémech řídicí kontroly organizací nebylo prokázáno.

c) a d) Uvedení hlavních nedostatků, které v důsledku nedodržování právních předpisů měly za následek neschopnost řádně doložit veřejné prostředky a zabezpečit jejich řádnou ochranu.

Nedostatky funkčnosti a účinnosti vnitřních kontrolních mechanismů, které spočívají zejména v nesprávném vymezení působnosti a odpovědnosti činitelů systému finanční kontroly, v udržování vnitřního kontrolního systému

- nedostatečná zpětná vazba a účinnost přijatých nápravných opatření,
- porušování zásad řádné správy a ochrany majetku předaného příspěvkové organizaci k hospodaření,
- nerespektování účetních zásad s důsledkem zpochybnění věrného zobrazení položek účetní závěrky a finanční situace účetní jednotky,
- porušování rozpočtové kázně,
- příspěvková organizace nemá vytvořena kritéria měřitelnosti pro skutečnou ekonomickou spotřebu zdrojů k zajišťování určených cílů, požadavky sestavovaného rozpočtu nejsou doloženy objektivně zjištěnými skutečnostmi,
- je zpochybněna průkaznost hodnot zachycených v účetní závěrce z důvodu neprovedení řádné inventarizace majetku a závazků, jiných aktiv a jiných pasiv.

Zvýšená frekvence chyb v účetních a jiných evidencích byla zaznamenána při ověřování záznamů o provedených operacích v oblasti řízení organizace:

- Systém řídicí kontroly nesplňoval podmínky pro zabezpečení jeho řádné funkce;
- faktické neprovádění schvalovacích postupů před vznikem závazku ani před platbou,
- vnitřní předpisy příspěvkové organizace jsou zpracovány a aplikovány v rozporu s právními předpisy,
- příspěvková organizace nepostupuje v oblastech činností, které má upraveny vnitřními předpisy v souladu s jejich nastavenými pravidly.

Zvýšený výskyt nedostatků u provedených následných veřejnosprávních kontrol při hospodaření s veřejnými prostředky v oblasti vlastních činností, které byly předmětem ověřování.

Nedostatky v údajích finančních, účetních nebo jiných výkazů, hlášení a zpráv zapříčiněné uvedením informací, které neodpovídaly skutečnosti:

- účetní záznamy nesplňovaly požadavky kladené na ně zákonem o účetnictví z hlediska průkaznosti, správnosti, srozumitelnosti a přehlednosti
- provedení majetkových a finančních operací nebylo doloženo průkaznými účetními záznamy
- použití nesprávných účetních metod a postupů vymezených českými účetními standardy,
- nedodržení účetních postupů při účtování na položkách výkazů účetní závěrky (Výkaz zisku a ztráty, Rozvaha),
- nedodržení zásady časové souvislosti nákladů a výnosů,
- v účetní evidenci nebylo zajištěno členění výdajů a příjmů podle jednotlivých druhů činností pro transformaci výsledku hospodaření před zdaněním na daňový základ,
- organizace účtovala o nákladech a výnosech vedlejší činnosti jako o činnosti hlavní,
- nebyla splněna povinnost zachycovat skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, účetními doklady s předepsanými náležitostmi,
- doklady byly vystaveny dříve, než organizace mohla znát skutečnosti, které byly doklady zachyceny,
- opravy v účetních záznamech nebyly provedeny v souladu s právním předpisem.

Nedostatky při hospodaření s fondy:

- Proveden vyšší základní příděl do FKSP než umožňují zákonná pravidla,

- poskytnutí příspěvku z FKSP v rozporu s účelem fondu,
- nebyl prokázán účel čerpání finančních prostředků rezervního fondu k dalšímu rozvoji činnosti organizace,
- organizace použila rezervní fond na úhradu běžných oprav a údržby v rozporu s jeho účelovým určením.

Porušení zásad řádné správy a ochrany majetku:

- Organizace vnitřním předpisem nejednoznačně nebo vůbec neupravila způsob účtování zásob,
- položky majetku a materiálových zásob nebyly zachyceny v příslušné evidenci organizace,
- v prostorách organizace se fyzicky nacházel majetek, který nebyl veden v účetní a majetkové evidenci organizace,
- vyřazený majetek se ke dni kontroly fyzicky nacházel v prostorách organizace.

Porušení právní povinnosti, při níž došlo ke vzniku škody:

- Zaměstnanci byl přiznán vyšší osobní příplatek v rozporu s právním předpisem,
- vyplaceno vyšší stravné při služební cestě než zaměstnanci příslušelo podle platných předpisů,
- poskytnutí stravenky za sníženou cenu i za dny, kdy zaměstnanec nekonal práci pro organizaci alespoň 3 hodiny v daném kalendářním dni,
- účetní záznamy o nákupech pohonných hmot k služebnímu automobilu nebyly porovnány se skutečně ujetými kilometry,
- nájemné za služební byty nebylo požadováno ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá,
- poskytnutí daru formou odměny dětem v zájmovém kroužku,
- vyplacení nutných vedlejších výdajů při pracovní cestě, které nevznikly v přímé souvislosti s ní,
- výše stravného vyplacená zaměstnanci převyšovala výši stanovenou právním předpisem.

Porušení pravidel rozpočtové kázně:

- Byly neoprávněně čerpány prostředky investičního fondu na úhradu nákladů souvisejících s poskytováním služeb,
- na úhradu závazků z platů za prosinec, které měly být uhrazeny z přímých výdajů na vzdělávání stanovených jako závazný ukazatel, chyběly finanční prostředky,
- účelově určené finanční prostředky nebyly použity v příslušném kalendářním roce, na který byly poskytnuty,
- do čerpání přímých výdajů na vzdělávání bylo zahrnuto i předplatné softwarových produktů a učebních materiálů, časově nesouvisejících s obdobím, na které byly prostředky z veřejného rozpočtu poskytnuty,
- nevyčerpané prostředky na přímé výdaje na vzdělávání v rámci rozpočtového roku nebyly předmětem finančního vypořádání se státním rozpočtem,
- neprokázání použití finančních prostředků určených na přímé výdaje na vzdělávání,
- náklady kryté čerpáním rezervního fondu byly neoprávněně doloženy jako čerpání finančních prostředků určených na přímé výdaje na vzdělávání,
- doba odpisování byla stanovena v rozporu s rozhodnutím zřizovatele a v důsledku toho bylo do investičního fondu organizace převedeno více finančních prostředků, než rozhodl zřizovatel,

- použití provozních prostředků organizace na účel, na který měly být podle právního předpisu použity prostředky rezervního fondu,
- rezervní fond byl použit na úhradu běžných oprav a údržby v rozporu s jeho účelovým určením,
- účelově určené finanční prostředky nebyly vypořádány se státním rozpočtem.

Porušení povinností stanovených zřizovatelem při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu

- záznam o průzkumu trhu u realizované zakázky malého rozsahu byl vyhotoven způsobem, který neumožňoval ověření provedeného hodnocení nabídek,
- došlo k porušení zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Průzkum trhu byl proveden, avšak trpěl vadami, které znemožňovaly určit přesně způsob výběru vítězného dodavatele (porušení § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb.),
- nebyla uzavřena písemná smlouva k realizaci zakázky s předpokládanou hodnotou nad 50 000 Kč,
- nebyl proveden průzkum trhu v rozsahu stanoveném zásadami vztahů mezi zřizovatelem a příspěvkovými organizacemi, ani vyhotoven písemný záznam o výsledcích posouzení, hodnocení a stanovení pořadí nabídek,
- u veřejných zakázek malého rozsahu převyšující 100 000 Kč bez DPH nebyl proveden průzkum trhu nebo byl vyhotoven záznam o nemožnosti tento průzkum provést ani o výběru dodavatele jiným způsobem.

e) V hodnoceném období se ve většině případů, které byly předmětem kontroly, nevyskytly takové nedostatky, které by zásadním způsobem ovlivnily výkon řídicí kontroly u kontrolovaných organizací. Přesto však existují okolnosti, kdy porušením právních norem na úseku hospodaření v oblasti provozní a řídicí činnosti byla signalizována nižší výkonnost systémů řídicí kontroly. Ve sledovaném období byl zaznamenán zvýšený výskyt nedostatků u provedených následných veřejnosprávních kontrol při hospodaření s veřejnými prostředky příspěvkových organizací zřízených Jihomoravským krajem při realizaci zejména těch činností, které jsou hlavním posláním příspěvkové organizace.

Následnou veřejnosprávní kontrolu vykonává odbor kontrolní a právní Krajského úřadu Jihomoravského kraje – oddělení vnější kontroly.

V hodnoceném období bylo tímto oddělením provedeno celkem 17 následných veřejnosprávních kontrol na místě u příjemců veřejné finanční podpory. Objem kontrolovaných veřejných prostředků z podpory poskytnuté z rozpočtu Jihomoravského kraje činil celkem 3 753 000 Kč. Byly zaznamenány kontrolní nálezy, kdy v důsledku porušení povinností stanovených smlouvou o poskytnutí dotace a porušením podmínek, za kterých byly peněžní prostředky poskytnuty, došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků a k porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 22 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Neoprávněnému použití prostředků dotace bylo ve výši 720 000 Kč.

Nejčastější příčinou neoprávněného použití rozpočtových prostředků byly tyto zjištěné nedostatky:

- Příjemce dotace nevedl účetnictví v souladu s obecně platnými předpisy, zejména zákonem č. 563/1991 Sb.,
- nebyla dodržena povinnost příjemce stanovená v podmínkách smlouvy zajistit řádné a oddělené sledování čerpání dotace,
- příjemce doložil k vyúčtování účetní záznamy, které nesplňovaly zásady průkaznosti uložené právním předpisem (zákonem č. 563/1991 Sb. a předpisy k jeho provedení),

- doklady přiložené k finančnímu vyúčtování dotace neobsahovaly doplňující dodatek tak, jak bylo uloženo v podmínkách smlouvy o poskytnutí dotace,
- příjemce dotace použil finanční prostředky na výdaje, které nebyly uznatelné při realizaci projektu podle smlouvy o poskytnuté dotaci,
- nepravdivé a nesprávné údaje v závěrečné zprávě a závěrečném finančním vyúčtování dotace,
- příjemce dotace neposkytl k nahlédnutí originály všech účetních dokladů, prokazujících vznik uznatelných výdajů projektu a využití finančních prostředků poskytovatele dotace,
- na základě kontroly u osoby povinné spolupůsobit (dodavatel prací) bylo zjištěno, že příjemce dosud zaplatil pouze část prací (k datu stanovenému ve smlouvě) a nesplnil tak podmínky pro stanovení základu pro výpočet skutečně uznatelných výdajů projektu.

4. (bod č. 3 vyhlášky) Informace o finančních kontrolách vykonaných podle vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána

V roce 2013 nebyly vykonány kontroly podle mezinárodních smluv a tedy žádné informace o finančních kontrolách a jejich výsledcích nebyly mezinárodním organizacím poskytnuty.

5. (bod č. 4 vyhlášky) Přehled a charakteristika opatření přijatých vedoucím orgánu veřejné správy

- a) Na základě provedených interních auditů a konzultačních zakázek v roce 2013 nebyla identifikována žádná významná zjištění, která by vyžadovala opatření přijatá vedoucí orgánu veřejné správy ke zkvalitnění řízení provozní a finanční činnosti.
- b) Vnitřní kontrolní systém je nastaven a je účinný. V roce 2013 nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by měly zásadní dopad na vnitřní kontrolní systém.
- c) Ověření přijatých opatření, které je dokladováno dokumentem "ověření plnění přijatých opatření", musí být za každý interní audit provedeno nejméně jednou ročně až do úplného splnění všech přijatých opatření. Je zaveden systém, který umožňuje průběžné sledování a vyhodnocování plnění přijatých opatření.
- d) Informace o plnění přijatých opatření jsou součástí roční zprávy o činnosti útvaru interního auditu.

U nedostatků zjištěných odborem kancelář hejtmána v rámci veřejnosprávní kontroly u kontrolovaných subjektů došlo po vzájemné komunikaci k dodání chybějících podkladů či doplnění jiných chybějících údajů.

V roce 2013 bylo ze strany odboru vnějších vztahů vyhotoveno 9 platebních výměrů na odvod za porušení rozpočtové kázně a 6 platebních výměrů na penále za porušení rozpočtové kázně.

Odbor kultury a památkové péče zjistil u několika příjemců dotací porušení rozpočtové kázně, kdy se jednalo zejména o podstatné změny rozpočtu projektů v rozporu se smlouvou. Na základě toho odbor kultury a památkové péče v roce 2013 uspořádal 3 semináře týkající se náležitostí závěrečné zprávy včetně finančního vyúčtování čerpání dotace. Odbor i nadále plánuje pořádat semináře pro příjemce dotací.

Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací, ukládají jejich ředitelům povinnost sledovat a vyhodnocovat výsledky finanční kontroly. V organizacích, kde pravděpodobnost výskytu nepřiměřených rizik při hospodaření s veřejnými prostředky je větší nežli malá, je ředitel povinen zavést, jako součást vnitřního kontrolního systému, interní audit.

6. (bod č. 5 vyhlášky) Souhrnné zhodnocení

Vykonané předběžné kontroly vedly k eliminaci poskytnutí dotací tam, kde akce nesplňovaly předepsané podmínky a průběžné kontroly pomáhaly postupovat příjemcům dotací správným způsobem.

Prováděné kontroly u příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je JMK, byly zaměřeny zejména na jejich vnitřní kontrolní systém a vedení pokladny.

Zefektivněním předběžných a průběžných kontrol se minimalizuje prostor pro neprůhlednost, popř. neoprávněnou manipulaci s poskytnutými prostředky.

Následnou veřejnosprávní kontrolu vykonává odbor kontrolní a právní KrÚ JMK, který má 53 pracovníků a skládá se ze 4 oddělení – oddělení stížností, petic a vnitřní kontroly, oddělení vnější kontroly, oddělení přezkumu obcí a oddělení legislativního a právního.

K vytvoření odpovídajících organizačních a kádrových podmínek pro kvalitní výkon kontroly byla přijata příslušná opatření a také byla v potřebném rozsahu realizována součinnost s ostatními složkami kontrolního systému.

Na základě vytvořené a zpracované metodiky kontrolních pravidel a postupů pro výkon veřejnosprávní kontroly a na základě plánu kontrolní činnosti provádí oddělení vnější kontroly odboru kontrolního a právního finanční kontrolu hospodaření příspěvkových organizací JMK, následnou veřejnosprávní kontrolu příjemců veřejné finanční podpory z rozpočtu JMK, následnou veřejnosprávní kontrolu ze státního rozpočtu a z jiných zdrojů. Oddělení vnější kontroly dále nahrazuje funkci výkonu interního auditu u příspěvkových organizací v působnosti kraje výkonem veřejnosprávní kontroly.

K vyloučení nepřiměřených rizik při zajišťování stanovených úkolů při hospodaření s veřejnými prostředky jsou aktualizována pravidla s cílem pokrýt opatření k zajištění rychlého informování o zjištěných nesrovnalostech. Při průběžném hodnocení systémových postupů k přijímání nápravných opatření je kladen důraz na zpětnou vazbu, která je součástí vytvářené koncepce systému finanční kontroly v orgánu veřejné správy JMK.

V oblasti finanční kontroly zabezpečuje KrÚ JMK také metodickou činnost zejména vůči příspěvkovým organizacím, zřizovaných JMK. Na poradách starostů obcí a poradách kontrolních pracovníků obecních úřadů provádí metodickou činnost i vůči obcím.

II. Přehled o kontrolních zjištěních předaných k dalšímu řízení podle zvláštních právních předpisů.

V jednom případě bylo při veřejnosprávní kontrole učiněno takové zjištění, které nasvědčovalo tomu, že byl spáchán trestný čin. Tato informace byla předána Okresnímu státnímu zastupitelství v Břeclavi.

V žádném případě nebylo při následné veřejnosprávní kontrole zjištěno neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu, které by vyžadovalo, aby byla věc postoupena příslušnému správci daně.

U dvou kontrolovaných osob bylo při veřejnosprávní kontrole zjištěno porušení právních předpisů a věc byla předána příslušným orgánům.

Schválila: JUDr. Věra Vojáčková, MPA, v.r.
Funkce: ředitelka KrÚ Jihomoravského kraje
Dne: 26.2.2014